

18 JULI 2007

07-0685i

July 10, 2007

(10)(2e)

Oret desk
PriceWaterhouseCoopers
Prinses Margrietplantsoen 46
2595 BR Den Haag
P.O. Box 30715
2500 GS Den Haag

Dear Sir,

Re: Appraisal application GH/wm07029

We are in receipt of your notice of 5 July 2007, setting a deadline of 2nd August, 2007, for our submission of our replies to the final list of questions.

Although most of the raised questions and issues were resolved during our meeting with ECORYS, there is still work to be done, especially for TAHAL with its Ghanaian counterparty, to provide the updated data that we were requested to show.

We will do our best to provide the evaluators with our full responses as soon as possible.

Due to the fact it is summer vacation period, during which some of our team members (including myself) are partly unavailable for this task (due to prior commitments), we are afraid that the standard timeframe of 4 weeks may not be enough to comply with the demands that we are facing.

We therefore kindly ask you to consider extending this period in advance to 6 weeks until mid of August, during which we assume to be able to come up with a full set of our responses.

Our thanks in advance for your consideration.

Sincerely,

(10)(2e)

TAHAL Group B.V.

(10)(2e)

8 maart 2007

2007-0042/WM/bg

Ontvangstbevestiging incomplete aanvraag GH/WM07029

Geachte (10)(2e)

Op 6 maart 2007 hebben wij uw aanvraag voor een ORET-subsidie inzake het project "Rehabilitation/Expansion of the ATMA Rurals Water Supply Project – South of Kpong" ontvangen. Wij attenderen u hierbij op het volgende.

Uw aanvraag bevat niet alle vereiste bijlagen en/of wij hebben niet van alle bijlagen een origineel exemplaar ontvangen. Hierdoor is uw aanvraag niet compleet en wordt deze nog niet in behandeling genomen. Concreet gaat het hierbij om de volgende onderdelen:

- U dient op grond van bijlage 1 van de ORET-regeling 2006 (www.oret.nl) een *prioriteitsverklaring* toe te voegen aan uw aanvraag. De bijgevoegde prioriteitsverklaring is niet origineel.
- U dient op grond van bijlage 1 van de ORET-regeling 2006 (www.oret.nl) een *intentieverklaring* toe te voegen aan uw aanvraag. De intentieverklaring ontbreekt. Er is wel een Contract Agreement toegevoegd aan de aanvraag, maar deze is niet getekend.

Wij verzoeken u ons deze documenten alsnog te doen toekomen.

Wij stellen u alsnog tot en met **8 april 2007** in de gelegenheid de ontbrekende gegevens te verstrekken. Het niet of onvoldoende gebruikmaken van deze gelegenheid zal leiden tot het niet in behandeling nemen van uw aanvraag op grond van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De termijn waarbinnen op uw aanvraag moet worden beschikt, wordt op grond van artikel 4:15 Awb opgeschort tot het moment dat de antwoordtermijn is verstreken dan wel uw antwoord is ontvangen.

Uw aanvraag is onder nummer GH/WM07029 bij ORET.nl bekend. Accountmanager voor uw aanvraag zal zijn (10)(2e).

Wij wijzen u erop dat eventuele aanvragen van andere ondernemingen voor dezelfde transactie eveneens in behandeling genomen kunnen worden.

Met vriendelijke groet,
Stichting ORET

(10)(2e)

Bijlage: Toelichting intentieverklaring

TAHAL Group B.V.

(10)(2e)

Stichting ORET
Prinses Margrietplantsoen 46
2595 BR The Hague
P.O. Box 30715
2500 GS The Hague
Telephone +31 (70) 342 62 33
Fax +31 (70) 342 62 35
E-mail info@oret.nl
www.oret.nl

22 March 2007

2007-0070/WM/fh

Acknowledgement of incomplete application GH/WM07029

Dear (10)(2e),

On 6 March 2007, we received your application for an ORET grant concerning the "Rehabilitation/ Expansion or the ATMA Rurals water Supply project – South of Kpong" project. In this context, we would like to draw your attention to the following.

Your application does not contain all of the required appendices and/or we have not received originals of each of the appendices. Your application is therefore incomplete and will not be dealt with as yet. The following specific items are concerned.

- Based on appendix 1 of the 2006 Oret regulation (www.oret.nl) you are obliged to attach a priority declaration to your application. The attached priority declaration is not an original.
- Based on appendix 1 of the 2006 Oret regulation (www.oret.nl) you are obliged to attach an intention declaration to your application. As yet, we have not received an intention declaration.
- A contract agreement was attached to the application, but the agreement is not signed.

We kindly request you to send us the above documents.

We offer you the opportunity to send us the missing documents until **8 April 2007**. If you fail to do so by said date, your application will not be taken up in accordance with Article 4:5 of the Dutch General Administrative Law Act (*Awb*). In accordance with Article 4.15 of said *Awb*, the time-limit for taking a decision on your application has been suspended to the date on which the reply period expires or on which we receive your reply.

Your application has been registered under ORET reference number GH/WM07029. The account manager of your application is (10)(2e)

We would like to point out to you that any requests from other companies for the same transaction may also be taken up.

Yours sincerely,
Stichting ORET

(10)(2e)

Van Enckevort Finance B.V.

(10)(2e)

6 April 2007

2007-0096/WM/cvb

Acknowledgement of complete application GH/WM07029

Dear (10)(2e)

Herewith we confirm that your application for the project "Rehabilitation/ Expansion of the ATMA Rurals water Supply project – South of Kpong" with project number GH/WM07029 is complete and that we will start the assessment process.

Yours sincerely,

(10)(2e)

cc: (10)(2e) (Tahal Group B.V.)

March 5th, 2007

2007 MARCH 9 0

AJ

Oret Desk
PriceWaterhouseCoopers
Prinsenhof - Toren E
Prinses Margrietplantsoen 46
2595 BR Den Haag

Beste (10)(2e),

Bij deze bieden wij U de, na overleg herziene ORET finance aanvraag voor het ATMA water supply system in Ghana aan.
Wij hopen dat deze aanvraag, rekening houdend met de aandacht die er door FMO en Ecorys al aan gegeven is sinds begin vorig, dat we snel tot een eerste analyse kunnen komen.

Uiteraard zijn wij bereid extra informatie indien gewenst of mondelinge toelichting te geven daar waar nodig is. Wij wijzen erop dat er in de afgelopen periode driemaal een gesprek tussen FMO (Ecorys) heeft plaatsgevonden en wellicht bezoekerapporten in dezen een extra verhelderende indruk van het project kunnen werpen

Wij hopen snel van U te horen,

met vriendelijke groet,

Tahal Group B.V., Amsterdam

(10)(2e)

Bijlage complete binder hernieuwde ORET aanvraag ATMA water supply system Ghana

cc: (10)(2g)

oret.nl

Monitoringmissie Ghana

14 tot 18 februari 2011

Inhoudsopgave

Deel 1: Inleiding	3
1.1 Monitoringmissie Ghana	4
1.2 Projecten	4
1.3 Algemene besprekingen	4
Deel 2: Projectbezoeken	9
Buiten reikwijdte verzoek	10
2.1.1 Algemene informatie	10
2.1.2 Voortgang transactie en project	11
2.1.3 Realisatie van de doelstellingen	11
2.1.4 Overige relevante punten	12
2.1.5 Conclusies	13
Buiten reikwijdte verzoek	14
2.2.1 Algemene informatie	14
2.2.2 Voortgang transactie en project	16
2.2.3 Realisatie van de doelstellingen	18
2.2.4 Overige relevante punten	18
2.2.5 Conclusies	18
Buiten reikwijdte verzoek	19
2.2.6 Algemene informatie	19
2.2.7 Voortgang transactie en project	21
2.2.8 Realisatie van de doelstellingen	22
2.2.9 Overige relevante punten	22
2.2.10 Conclusie	22
Buiten reikwijdte verzoek	23
2.3.1 Algemene informatie	23
2.3.2 Voortgang transactie en project	24
2.3.3 Realisatie van de doelstellingen	25
2.3.4 Overige relevante punten	25
2.3.5 Conclusies	25
2.4 GH/WM07029 ATMA Water Supply System	26
2.4.1 Algemene informatie	26
2.4.2 Voortgang transactie en project	27
2.4.3 Realisatie van de doelstellingen	28
2.4.4 Overige relevante punten	28
2.4.5 Conclusies	29
Deel 3: Conclusies	30
3.1 Algemene indruk	31
3.2 Duurzaamheid van ORET-projecten	31
Annex A: Overzicht programma en besprekingen	32

Deel 1: Inleiding

1.1 Monitoringmissie Ghana

Als onderdeel van de uitvoering van het ORET-programma, voert ORET.nl jaarlijks meerdere missies uit naar projecten onder het ORET-programma. De projectbezoeken zijn gericht op het monitoren van de voortgang van de projecten, het op hoofdlijnen identificeren van de realisatie van de gestelde doelen evenals het identificeren van verbetermogelijkheden voor de uitvoeringsorganisatie op het operationele en projectinhoudelijke vlak.

De aanpak tijdens de missies is de voortgang van de projecten te toetsen aan wat vastgelegd is bij de goedkeuring van het project. Hierbij wordt door ORET.nl een controlerende en evaluerende functie uitgevoerd. Daarnaast biedt de missie de gelegenheid om in direct contact te komen met lokale betrokkenen. Dit is vanuit relationeel oogpunt waardevol en het kan een bijdrage leveren aan de voortgang van projecten.

In dit kader vond van 14 tot en met 18 februari 2011 een monitoringmissie naar Ghana plaats. Het missieteam bestond uit de (10)(2e) (10)(2e) ORET.nl), de (10)(2e) (10)(2e) ORET.nl) en de (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) ORET.nl).

De (10)(2e) Nederlandse ambassade), de (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) Nederlandse ambassade) en (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) Nederlandse ambassade) hebben het missieteam tijdens de verschillende projectbezoeken begeleid. Bij de uitvoering van de missie is de ondersteuning van de Nederlandse ambassade van grote waarde geweest. Het missieteam is de ambassade dan ook zeer erkentelijk voor haar betrokkenheid.

1.2 Projecten

Onderstaande projecten maakten onderdeel uit van de missie.

Project	Plaats	Naam	Aanvrager	Status
GH00124	Tamale	Tamale Water Supply Expansion Project	(10)(1c)	Afronding
GH00126	Tamale	Rehabilitation of Regional Hospital Tamale		Implementatie
GH00137	Kumasi	Barakese Water Supply Project		Afronding
GH00142	Accra, Kumasi	Ghana Two Main Cities Street lighting Project		Afronding
GH/WM07029	Kpong	ATMA water supply system	Tahal Group B.V.	Implementatie

1.3 Algemene besprekingen

Naast de individuele projectbezoeken, waarbij de voortgang van specifieke projecten centraal stond, zijn enkele besprekingen gevoerd waarin meer in algemene zin over het ORET-programma in Ghana is gesproken. In dat kader hebben gesprekken plaats gevonden met de Nederlandse ambassade, Ghana Water Company Limited (hierna: GWCL) en het Ministry of Water and Housing.

Briefing Nederlandse ambassade

Maandag 14 februari 2011

Aanwezigen: (10)(2e) Nederlandse ambassade), (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) Nederlandse ambassade), (10)(2e) (10)(2e) Nederlandse
ambassade), (10)(2e) (10)(2e) Nederlandse ambassade), (10)(2e) (tweede
(10)(2e) Nederlandse ambassade), (10)(2e) (10)(2e) Nederlandse
ambassade)

Tijdens de briefing is onder andere met de Chef de Poste kort het ORET-missieprogramma doorgenomen en zijn kort de aandachtspunten van de projecten toegelicht.

Bezoek aan Ghana Water Company Limited

Dinsdag 15 februari 2011

Aanwezigen: (10)(2e) (GWCL), (10)(2e) (Tahal Group B.V.), (10)(2e) (ORET.nl), (10)(2e)
(10)(2e) (ORET.nl)

Op 15 februari 2011 had het missieteam samen met Tahal Group B.V. (hierna: Tahal) een ontmoeting met (10)(2e) van GWCL. Dit gesprek stond voornamelijk in het teken van het project dat Tahal uitvoert in Kpong en omgeving. Een belangrijk onderwerp betrof het onderhoud aan het waternetwerk. Tahal had eerder tijdens het bezoek die dag al aangegeven hierin geen rol voor zichzelf te zien, omdat dit de verantwoordelijkheid van GWCL is. Dit werd door de (10)(2e) bevestigd. 'On the job' trainingen van Tahal zijn wel gewenst, met name voor het onderhoud van de 'water treatment plant'.

De (10)(2e) overhandigde tijdens het bezoek een lijst van geldende watertarieven in Ghana. Het is bij waterprojecten belangrijk te weten welke tarieven worden gehanteerd, omdat uit inkomsten van waterverkoop het onderhoud dient te worden betaald. In enkele ORET-projecten is dan ook als voorwaarde gesteld dat het watertarief gelijk wordt gesteld aan het landelijke tarief.

Ten slotte is een mogelijke wijziging van de scope van het project besproken, waarvoor additioneel ORET-budget benodigd zou zijn. Het betreft het vervangen van een secundaire leiding van 100 mm door een leiding van 200 mm, zodat meer water vervoerd kan worden naar de omliggende gebieden. GWCL en Tahal zullen dit alternatief nader uitwerken en aan ORET.nl voorleggen zodra dit concreet wordt.

Bezoek aan het Ministry of Water and Housing

Vrijdag 18 februari 2011

Aanwezigen: (10)(2e) (Director of Water, Ministry of Water and Housing), (10)(2e) (ORET.nl), (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e) Nederlandse ambassade), (10)(2e) (ORET.nl)

Een bezoek is afgelegd aan de (10)(2e) Director of Water binnen het ministerie en voorheen werkzaam voor GWCL. De (10)(2e) gaf aan dat het huidige aantal medewerkers van GWCL circa (10)(1c) bedraagt, verspreid over tien regio's binnen Ghana. Vrijwel allen van deze medewerkers staan onder contract bij Aqua Vitens Rand Ltd (hierna: AVRL), die als onderaannemer van de Ghanese overheid verantwoordelijk is voor de uitvoering en het onderhoud van het waternetwerk in Ghana.

Het aantal van (10)(1c) lijkt hoog en in eerdere studies (van onder meer de Wereld Bank) is geconstateerd dat GWCL een efficiëntieslag moet maken en haar werknemersbestand dient terug te brengen naar circa (10)(1c).

Het managementcontract van AVRL loopt in (10)(1c) af. Dit betreft een contract tussen de overheid van Ghana en AVRL, GWCL is hier in principe geen partij in. Momenteel wordt een evaluatie gedaan waarin gekeken wordt naar de uitvoering door AVRL. Mede op basis daarvan zal worden besloten of het contract zal worden verlengd.

Momenteel worden in Ghana overal dezelfde watertarieven gehanteerd. De tarieven zijn per 1 juni 2010 als volgt:

(1 Ghana Cedi = € 0,50)

Category of service	Monthly consumption (1000 L)	Rates in GH¢/1000 L
Metered domestic	0-20	80
	21 and above	120
Commercial/ Industrial	Flat rate	180
Public institutions/ govt dept	Flat rate	154
Unmetered premises- flat rate per house per month		520
Public standpipes per 1000 L		80
Special commercial		479
Reconnection fee		
Domestic (GH¢)		3.744
Commercial/ Industry (GH¢)		11.986

Het missieteam heeft de (10)(2e) geadviseerd om GWCL en de uitvoerders van de verschillende ORET-projecten die op diverse plaatsen in het land actief zijn bij elkaar te laten komen om de overeenkomsten en verschillen tussen projecten te bespreken en te kijken welke lessen van elkaar geleerd kunnen worden, vooral met betrekking tot onderhoud.

Belangrijk voor de duurzaamheid van de waterprojecten is een stijging van de prijs van water. De aannames voor de economische haalbaarheid van waterprojecten zijn hierop gebaseerd. De (10)(2e)

(10)(2e) gaf aan dat (10)(1c)

(10)(1c)

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Op verzoek van het missieteam heeft de (10)(2e) het GWCL jaarverslag 2009 aan het team overhandigd. Hieruit blijkt dat in 2009 het operationeel (10)(1c)

(10)(1c) vergeleken met een operationeel (10)(1c)

Echter, vanwege koersverlies en rente op leningen wordt in 2009 (10)(1c)

(10)(1c)

(10)(1c)

(10)(1c)

Debriefing ORET.nl en Nederlandse ambassade

Vrijdag 18 februari 2011

Aanwezigen (10)(2e) Nederlandse ambassade), (10)(2e)
Nederlandse ambassade), (10)(2e) (10)(2e) Nederlandse ambassade), (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e) Nederlandse ambassade), (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) Nederlandse ambassade), (10)(2e) (10)(2e) Nederlandse
ambassade), (10)(2e) (10)(2e) Nederlandse ambassade)

De bezochte projecten worden doorgenomen en de Nederlandse ambassade wordt door het missieteam heel hartelijk bedankt voor de plezierige samenwerking."

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

De uitvoering van het project van Tahal in Kpong is nog niet dusdanig gevorderd dat een conclusie kon worden getrokken over de realisatie van de doelstellingen van het project. Tahal lijkt het project professioneel uit te voeren en het project wordt als zeer noodzakelijk beschouwd.

Ongeacht de politieke beslissingen over de beleidsdoelstellingen acht het missieteam de aanwezigheid van Nederland in de watersector in Ghana relevant.

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Voorts heeft de delegatie met de ambassadeur en de medewerkers van de ambassade ook de andere Ghana-projecten uit de ORET-portefeuille doorgenomen.

Met de ambassade is afgesproken dat deze een aantal kopieën ontvangt van het missieverslag..

Deel 2: Projectbezoeken

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

2.4 GH/WM07029 ATMA Water Supply System

2.4.1 Algemene informatie

Algemene informatie	
Aanvrager	Tahal Group BV
Afnemer	GWCL
Grantee	Ministry of Water and Housing
Locatie	South of Kpong, Ghana

Bedragen	
Contractbedrag	€ 41.029.976
ORET-deel	€ 21.338.519
Uitbetaald	€ 6.573.585
Rest financiering	€ 19.691.458

Belangrijke data	
Aanvraag	6 maart 2007
Beschikking	5 oktober 2007
Schenkingsovereenkomst	17 maart 2008
Down payment	24 juli 2008
Laatste betaling	29 juli 2008
Laatste disbursement date	30 juni 2012

Project	
Achtergrond project	Het Kpong watersysteem dateert uit de jaren '50 en is in de jaren '70 met behulp van de Wereld Bank gerenoveerd door Tahal. Uitgezonderd van de onderhoudswerkzaamheden hebben er sindsdien geen investeringen meer plaatsgevonden. Het huidige systeem is zodoende niet meer toereikend en verkeerd bovendien in een slechte staat.
Doelstelling project	Het opwaarderen van het watersysteem in Kpong, ten einde de bevolking van schoon drinkwater te kunnen voorzien.
Beschrijving project	<p>Het project bestaat uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rehabilitatiewerkzaamheden; 2. uitbreidingswerkzaamheden. <p>Rehabilitatiewerkzaamheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een van de huidige behandelingsbedrijven zal worden gerehabiliteerd; • de belangrijkste transmissieleiding zal worden vervangen; • reparatie van het bestaande Tema Service Reservoir. <p>Uitbreidingswerkzaamheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nieuw behandelingsbedrijf; • constructie van vier betonnen reservoir; • uitbreiding van de distributienetwerken in de dichtst bevolkte gemeenschappen; • Installatie van extra huishoudaansluitingen; • installatie van extra 'standpipes'.

Fase	In uitvoering
Issues	<p>Het project heeft vertraging opgelopen, omdat (10)(2a)</p> <p>(10)(2a) De (10)(2e) van de Nederlandse ambassade in Ghana heeft hierin met succes bemiddeld.</p> <p>In januari 2011 heeft Tahal het 'detailed design' en een lijst met reserveonderdelen aan ORET.nl ter goedkeuring aangeboden. Het 'detailed design' is door ORET.nl beoordeeld als geheel in overeenstemming met de aanvraag en het commerciële contract. De reserveonderdelen voldoen tevens aan de voorwaarden.</p>

2.4.2 Voortgang transactie en project

Tahal is gestart met het project en boekt vooruitgang op het bouwterrein van de 'topography works'. Ook heeft Tahal initiële ontwerpen van de voorgestelde pijpleidingen, wateropslagtanks en 'treatment plants' voorbereid en voorgelegd aan de afnemer. De bevindingen van de cliënt worden gecontroleerd en meegenomen bij het verwerken van de definitieve ontwerpen.

De organisatie van dit project is strak in handen van Tahal. Zij hebben ter plekke (10)(2e) project manager die het project aanstuurt evenals een (10)(2e) logistiek manager. De project manager wordt ondersteund door een (10)(2e) engineer die de projectlocaties regelmatig bezoekt en mede toeziet op de voortgang. Tahal heeft veelvuldig contact met GWCL, die zelf maandelijks een meeting inplannen om de voortgang te bespreken.

Tahal werkt in de uitvoering van het project samen met (10)(1c) die als subcontractors zijn ingehuurd. (10)(1c) is betrokken als uitvoerder bij de bouw van reservoirs en (10)(1c) bij het plaatsen van ondergrondse leidingen. De samenwerking met en controle op deze partijen is goed en beiden leveren op tijd op.

Tijdens het bezoek is een aantal projectlocaties bezocht. In Michel Gamp zal een ondergrondse leiding worden aangelegd. Op het moment van bezoek bevonden zich nog veel (illegale) winkeltjes in het gebied waaronder de leiding zal komen te liggen. Het is de verantwoordelijkheid van GWCL om hiervoor een oplossing te vinden. Tahal neemt hierin een afwachtende rol aan, maar verwacht dat het geen problemen zal opleveren.

Dedowa reservoir. Op deze locatie staat een bestaand reservoir met een inhoud van circa (10)(1c) m³. Momenteel is een nieuw reservoir van (10)(1c) m³ in vergevorderde aanbouw, waarbij (10)(1c) de constructie voor haar rekening neemt.

Het is de verwachting dat dit over circa drie maanden klaar zal zijn. De twee reservoirs zullen beiden in gebruik blijven. Ook in Akwale wordt een nieuw reservoir gebouwd, die al in vergevorderde staat is. In Adukum zal binnenkort worden begonnen met de bouw van een tweede reservoir, naast het reservoir dat er momenteel al staat en dat in gebruik zal blijven.

In Kpong is op twee verschillende plaatsen te zien hoe leidingen ondergronds worden aangelegd. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd door (10)(1c), onder toezicht van Tahal.

2.4.3 Realisatie van de doelstellingen

Het project is momenteel in de constructiefase, waardoor nog geen sprake is van realisatie van doelstellingen.

Van groot belang in de realisatie van de projectdoelstellingen is het onderhoud. Onderhoud van het waternetwerk vindt plaats door GWCL en Tahal speelt hierin geen rol. GWCL en Tahal geven beiden aan dat GWCL inmiddels ruime ervaring heeft met het onderhoud van het waterdistributienetwerk en zien hierin dan ook geen rol voor Tahal. Tahal zal wel 'on the job' trainingen verzorgen, vooral voor de uitvoering en het onderhoud van de Water Treatment Plant (hierna: WTP) die binnen dit project gebouwd zal worden. GWCL heeft later bevestigd dat training voor de WTP inderdaad voorkeur heeft.

2.4.4 Overige relevante punten

Tahal is van plan een verzoek in te dienen voor een wijziging van de scope van het project. De wijziging betreft een secundaire leiding van circa 25 km lengte. In de huidige projectopzet staat een leiding gepland met een doorsnee van 100 mm. GWCL wil dit vervangen door een leiding met een doorsnee van 200 mm, zodat meer water vervoerd kan worden naar de omliggende gebieden. Ten tijde van de projectaanvraag was een leiding van 100 mm nog voldoende, maar inmiddels is dit achterhaald. Het is eventueel mogelijk om dit deels vanuit het (nog volledig beschikbaar zijnde) contingentiebudget te betalen. Echter, GWCL verwacht dat meer budget nodig zal zijn. Het missieteam ziet de noodzaak van deze wijziging in en ondersteunt in principe de aanvraag. Er zijn echter geen toezeggingen gedaan aan Tahal en GWCL of een scopewijziging zal worden goedgekeurd.

Een ander punt van aandacht was dat recent een lijst van reserveonderdelen door ORET.nl is goedgekeurd. Hierbij is door ORET.nl een vraag gesteld over het feit dat 'high lift pumps' (hierna: HLPS) geen onderdeel meer vormden van het project. Tahal en GWCL hebben tijdens het bezoek bevestigd dat dit het geval is en dat de bestaande HLPS middels een (10)(1c) project zullen worden vervangen. Na afloop van de missie is dit gecontroleerd en bleek dit inderdaad het geval. Daarmee kan ook de lijst van reserveonderdelen worden goedgekeurd.

2.4.5 Conclusies

Tahal beheert het project goed en lijkt de onderaannemers ook goed aan te sturen. Hun constante lokale aanwezigheid is daarbij van groot belang. In de transactie zijn wel enkele trainingen opgenomen, maar geen TA-component. Tahal lijkt zelf ook geen actieve rol te willen spelen in het waarborgen van onderhoud van hetgeen onder het project wordt geleverd, maar zich te beperken tot wat strikt genomen binnen de transactie en het contract valt. In sommige gevallen zou een actievere rol van Tahal mogen worden verwacht, zoals in het geval van Michel Gamp, waar GWCL een oplossing moet vinden voor het verwijderen van (illegale) winkeltjes op de plek waar een ondergrondse leiding moet worden gelegd. Hier neemt Tahal geen initiatief om zich te verzekeren dat GWCL tot een oplossing zal komen en de transactie ook hier doorgang zal vinden.

Deel 3: Conclusies

3.1 Algemene indruk

Een vijftal redelijk tot goed draaiende ORET-projecten is bezocht. Alle projecten die zijn bezocht waren 'turn-key' projecten. In een land met een zwakke institutionele structuur is het 'turn-key' uitvoeren van projecten een goede methode om efficiëntie van de projectimplementatie te waarborgen.

In een land met 20 miljoen mensen waarvan slechts 17.000 huishoudens toegang tot water hebben zijn de bezochte waterprojecten buitengewoon relevant. De waterprojecten voldoen niet alleen aan een basisbehoefte van de bevolking, maar dragen ook bij aan de MDG-doelstellingen.

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

3.2 Duurzaamheid van ORET-projecten

In elk ORET-project is een voorziening opgenomen voor onderhoud voor periodes van twee tot soms vijf jaar. Gezien de geringe begrotingen bij de overheidsbedrijven voor onderhoud blijft echter de duurzaamheid van de ORET-projecten op de lange termijn (vanaf circa tien jaar) onzeker.

De duurzaamheid van de waterprojecten zou geholpen kunnen worden door het terugdringen van 'Non Revenu' en door een stijging van de waterprijs.

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

De overheid van Ghana wil tussen 2015 en 2020 onafhankelijk worden van Official Development Assistance. Gezien – zou Nederland in overweging kunnen nemen om geleidelijk van ontwikkelingssamenwerking naar institutionele samenwerking te gaan.

Buiten reikwijdte verzoek

Annex A: Overzicht programma en besprekingen

Delegatie:

(10)(2e)

(10)(2e) ORET.nl)

(10)(2e) ORET.nl)

(10)(2e) ORET.nl).

Maandag 14 februari 2011

09:00 uur: briefing Nederlandse ambassade

Aanwezig:

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e) Nederlandse ambassade)

Nederlandse ambassade)

Nederlandse ambassade)

Nederlandse ambassade)

Nederlandse ambassade)

Nederlandse ambassade)

Dinsdag 15 februari 2011

09:00 uur: bezoek aan Tahal project in Kpong

Aanwezig:

(10)(2e)

(10)(2e) Structured & Export Finance, Tahal)

15:00 uur: bezoek aan GWCL

Aanwezig:

(10)(2e)

(GWCL)

(10)(2e) Structured & Export Finance, Tahal)

Woensdag 16 februari 2011

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Donderdag 17 februari 2011

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

11:00 uur: Ministry of Water and Housing

Aanwezig:

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Nederlandse ambassade)

14:00 uur: de-briefing Nederlandse ambassade

Aanwezig:

(10)(2e)

(10)(2e)

Nederlandse ambassade)

Nederlandse ambassade)

Nederlandse ambassade)

Nederlandse ambassade)

Nederlandse ambassade)

(10)(2e) Nederlandse ambassade)

oret.nl

Monitoringmissie Ghana

11 tot en met 15 juni 2012

Inhoudsopgave

Deel 1: Inleiding	3
1.1 Monitoringmissie Ghana	4
1.2 Projecten	4
1.3 Algemene besprekingen	5
Deel 2: Projectbezoeken	8
Buiten reikwijdte verzoek	9
2.1.1 Algemene informatie Buiten reikwijdte verzoek	9
2.1.2 Algemene informatie Buiten reikwijdte verzoek	11
2.1.3 Voortgang transacties en project	13
2.1.4 Realisatie van de doelstellingen	13
2.1.5 Overige relevante punten	14
Buiten reikwijdte verzoek	15
2.2.1 Algemene informatie	15
2.2.2 Voortgang transactie en project	17
2.2.3 Realisatie van de doelstellingen	19
2.2.4 Overige relevante punten	19
Buiten reikwijdte verzoek	21
2.3.1 Algemene informatie	21
2.3.2 Voortgang transactie en project	22
2.3.3 Realisatie van de doelstellingen	23
2.3.4 Overige relevante punten	24
2.4 GH/WM07029 ATMA Water Supply System	25
2.4.1 Algemene informatie	25
2.4.2 Voortgang transactie en project	26
2.4.3 Realisatie van de doelstellingen	26
2.4.4 Overige relevante punten	26
Deel 3: Conclusies	28
3.1 Algemene indruk	29
3.2 Duurzaamheid van ORET-projecten	30
Annex A: Overzicht programma en besprekingen	31

Deel 1: Inleiding

1.1 Monitoringmissie Ghana

Als onderdeel van de uitvoering van het ORET-programma, voert ORET.nl jaarlijks meerdere missies uit naar projecten binnen het ORET-programma. De projectbezoeken zijn gericht op het monitoren van de voortgang van de projecten, het op hoofdlijnen identificeren van de realisatie van de gestelde doelen evenals het identificeren van verbetermogelijkheden voor de uitvoeringsorganisatie op het operationele en projectinhoudelijke vlak.

De aanpak tijdens de missies is de voortgang van de projecten te toetsen aan hetgeen is vastgelegd bij de goedkeuring van het project. Hierbij wordt door ORET.nl een controlerende en evaluerende functie uitgevoerd. Daarnaast biedt de missie de gelegenheid om in direct contact te komen met lokale betrokkenen. Dit is vanuit relationeel oogpunt waardevol en het kan een bijdrage leveren aan de voortgang van projecten.

In dit kader vond van 11 tot en met 15 juni 2012 een monitoringmissie naar Ghana plaats. Het

missieteam bestond uit de (10)(2e) (10)(2e) Beleidsmedewerker, ministerie van Buitenlandse Zaken), de (10)(2e) (10)(2e) ORET.nl), de (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) ORET.nl) en de (10)(2e) (10)(2e) ORET.nl).

De (10)(2e) (tweede ambassadesecretaris handel, pers & cultuur, Nederlandse ambassade), de (10)(2e) (eerste ambassadesecretaris gezondheid en gender, Nederlandse ambassade), de (10)(2e) (eerste ambassadesecretaris milieu en water, Nederlandse ambassade) en de (10)(2e) (eerste ambassadesecretaris macro economie / plv. hoofd ontwikkelingssamenwerking, Nederlandse ambassade) hebben het missieteam tijdens de verschillende projectbezoeken begeleid. Bij de uitvoering van de missie is de ondersteuning van de Nederlandse ambassade van grote waarde geweest. Het missieteam is de ambassade dan ook zeer erkentelijk voor hun betrokkenheid.

1.2 Projecten

Onderstaande projecten maakten onderdeel uit van de missie.

Project	Plaats	Naam	Aanvrager	Status
GH00028 & Gh00145	Kwanyaku	Kwanyaku Water Supply Project I & II	Buiten reikwijdte verzoek	Afgerond
GH/WM07094	Kasoa	Kasoa Interconnection project		Vaststelling
GH00031	Heel Ghana	Supply of Modular Steel Truss Bridges		Implementatie
GH00126	Tamale	Rehabilitation of Regional Hospital Tamale		Implementatie
GH00149	Winneba	Winneba District Hospital		Vaststelling
GH/WM07029	Kpong	ATMA water supply system	Tahal Group B.V.	Implementatie

1.3 Algemene besprekingen

Naast de individuele projectbezoeken, waarbij de voortgang van specifieke projecten centraal stond, zijn enkele besprekingen gevoerd waarin meer in algemene zin over het ORET-programma in Ghana is gesproken. In dat kader hebben gesprekken plaats gevonden met de Nederlandse ambassade (hierna: EKN), het Ministry of Water and Housing, Ghana Water Company Limited (hierna: GWCL), het Ministry of Finance and Economic Planning (hierna: MoF) en het Ministry of Roads and Highways, Department of Feeder Roads (hierna: DFR).

Briefing EKN

Maandag 11 juni 2012

Aanwezigen: (10)(2e) (10)(2e) EKN)

Tijdens de briefing is het missieprogramma doorgenomen en zijn kort de aandachtspunten bij de projecten toegelicht.

Bezoek aan GWCL

Vrijdag 15 juni 2012

Aanwezigen: (10)(2e) (10)(2e), GWCL), (10)(2e) (ministerie van Buitenlandse Zaken), (10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e) (beiden ORET.nl)

Het missieteam had op 15 juni 2012 een ontmoeting met (10)(2e) van GWCL, met wie het team de bezochte waterprojecten en de watervoorzieningen voor het ziekenhuis in Tamale heeft besproken.

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Een tweede onderwerp dat met de heer Botwe is besproken, is de lokale aanschaf van PVC-leidingen voor het project van Tahal in Kpong. GWCL heeft ORET.nl tijdens de ontmoeting met de (10)(2e) een brief overhandigd waarin werd uitgelegd dat de lokale aanschaf van de PVC-leidingen tijd en geld zal besparen. Hoewel dit een discussie moet zijn tussen Tahal en GWCL (zolang de verhouding tussen het Nederlandse en het buitenlandse aandeel in de transactie voldoet aan de ORET-regeling), heeft de delegatie de brief in ontvangst genomen en opgevolgd bij terugkomst in Nederland.

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Bezoek aan het MoF

Vrijdag 15 juni 2012

Aanwezig: (10)(2e) (10)(2e) MoF, (10)(2e) (ministerie van Buitenlandse Zaken), (10)(2e) (10)(2e) (EKN), (10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e) (allen ORET.nl)

Met de (10)(2e) heeft de delegatie op 15 juni 2012 een aantal belangrijke onderwerpen besproken, die tijdens de bezoeken aan de projecten aan het licht zijn gekomen. Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Operationele budgetten in het algemeen en Buiten reikwijdte verzoek
in het bijzonder zijn met de (10)(2e) besproken.

De (10)(2e) heeft aangekondigd deze en andere onderwerpen passend op te volgen. EKN heeft bevestigd regelmatig met de (10)(2e) over deze onderwerpen in contact te blijven.

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Debriefing ORET.nl en EKN

Vrijdag 18 februari 2011

Aanwezig: (10)(2e) EKN, (10)(2e)
(10)(2e) EKN, (10)(2e) (10)(2e)
EKN, (10)(2e) (10)(2e) EKN, de (10)(2e)
(10)(2e) EKN, (10)(2e) ministerie van Buitenlandse Zaken, (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e) (allen ORET.nl)

Tijdens de debriefing zijn kort de projectbezoeken toegelicht en zijn met EKN afspraken gemaakt over de opvolging van de uitkomsten van de projectbezoeken. De delegatie heeft EKN hartelijk bedankt voor de plezierige samenwerking.

Met EKN is afgesproken dat deze een aantal kopieën ontvangt van het missieverslag.

Deel 2: Projectbezoeken

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

2.4 GH/WM07029 ATMA Water Supply System

2.4.1 Algemene informatie

Algemene informatie	
Aanvrager	Tahal Group B.V.
Afnemer	GWCL
Grantee	Ministry of Water and Housing
Locatie	South of Kpong, Ghana

Bedragen	
Contractbedrag	€ 41.029.976
ORET-deel	€ 21.338.519
Uitbetaald	€ 6.573.585
Rest financiering	€ 19.691.458

Belangrijke data	
Aanvraag	6 maart 2007
Beschikking	5 oktober 2007
Schenkingsovereenkomst	17 maart 2008
Down payment	24 juli 2008
Laatste betaling	29 juli 2008
Laatste disbursement date	30 juni 2012

Project	
Achtergrond project	Het Kpong watersysteem dateert uit de jaren '50 en is in de jaren '70 met behulp van de Wereld Bank gerenoveerd door Tahal. Uitgezonderd van de onderhoudswerkzaamheden hebben er sindsdien geen investeringen meer plaatsgevonden. Het huidige systeem is zodoende niet meer toereikend en verkeerd bovendien in een slechte staat.
Doelstelling project	Het opwaarderen van het watersysteem in Kpong, ten einde de bevolking van schoon drinkwater te kunnen voorzien.
Beschrijving project	<p>Het project bestaat uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rehabilitatiewerkzaamheden; 2. uitbreidingswerkzaamheden. <p>Rehabilitatiewerkzaamheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een van de huidige behandelingsbedrijven zal worden gerehabiliteerd; • de belangrijkste transmissieleiding zal worden vervangen; • reparatie van het bestaande Tema Service Reservoir. <p>Uitbreidingswerkzaamheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nieuw behandelingsbedrijf; • constructie van vier betonnen reservoir; • uitbreiding van de distributienetwerken in de dichtst bevolkte gemeenschappen; • installatie van extra huishoudaansluitingen; • installatie van extra 'standpipes'.

Fase	In uitvoering
Issues	<p>Het project heeft vertraging opgelopen, omdat (10)(2a) (10)(2a) De (10)(2e) van EKN in Ghana heeft hierin met succes bemiddeld.</p> <p>In januari 2011 heeft Tahal het 'detailed design' en een lijst met reserveonderdelen aan ORET.nl ter goedkeuring aangeboden. Het 'detailed design' is door ORET.nl beoordeeld als geheel in overeenstemming met de aanvraag en het commerciële contract. De reserveonderdelen voldoen tevens aan de voorwaarden.</p>

2.4.2 Voortgang transactie en project

Het project vordert gestaag. Inmiddels zijn (op één na) alle nieuw te bouwen waterreservoirs gebouwd en liggen ook de belangrijkste pijpleiding in de grond. Onlangs is een aanvang gemaakt met het bouwen van de Water Treatment Plant (hierna: WTP). Het komende jaar zal ook de uitbreiding van het distributienetwerk plaats vinden.

Tahal houdt nog altijd de organisatiestructuur aan die het vorig jaar ook al had: een (10)(2e) projectmanager die permanent in Ghana verblijft, een (10)(2e) logistiek manager en een (10)(2e) engineer die mede toezicht houdt op de voortgang van de activiteiten. Wel heeft een personeelswijziging plaats gevonden: (10)(2e) werkt niet langer voor Tahal, in zijn plaats is (10)(2e) nu de projectmanager.

Tahal verwacht dat de WTP over ongeveer 12 maanden (medio 2013) gereed zal zijn en drie maanden later in gebruik genomen kan worden.

2.4.3 Realisatie van de doelstellingen

Het project was op het moment van het bezoek van de delegatie nog niet afgerond. Het is daarom nog niet duidelijk of de doelstellingen van het project zullen worden behaald. De delen van het project die reeds waren gebouwd zijn van dusdanig goede kwaliteit, in combinatie met de groeiende vraag naar goede watervoorzieningen in het betreffende gebied, maken het realiseren van de doelstellingen zeer aannemelijk. Inmiddels lopen reeds nieuwe initiatieven om de watervoorzieningen in het betreffende gebied verder te verbeteren.

2.4.4 Overige relevante punten

De werkzaamheden aan het distributienetwerk zullen worden uitgevoerd door lokale aannemers. Hiervoor zal een tender worden uitgeschreven. Verwacht wordt dat vier aannemers het werk zullen uitvoeren.

Bij de inspectie van een van de vier locaties waar een nieuw reservoir wordt gebouwd, werd een bestaand, ondergronds reservoir van (10)(1c) m³ aangetroffen. Tahal, ondersteund door GWCL, stelt voor dit reservoir te rehabiliteren in plaats van een nieuw reservoir te bouwen. Nog tijdens de missie is dit verzoek officieel ingediend bij ORET.nl. Het missieteam heeft de tank ter plekke kunnen zien, en kunnen constateren dat het, op het eerste gezicht, in goede staat verkeert. Uiteraard zal een grondiger inspectie plaats moeten vinden voordat vastgesteld kan worden of het reservoir bruikbaar is voor het project.